

ارزیابی فراوانی و ترکیب زباله‌ها در ساحل پارک ولایت بندرعباس، شمال خلیج فارس مهرشاد طاهری^{1*}؛ محمدعلی حمزه²؛ صمد حمزه ئی¹؛ مازیار خسروی¹؛ صدیقه فراچی قصرابونصر¹؛ مریم یزدانی فشتمی³؛ رحمان جوکار⁴

¹ پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی

² مرکز اقیانوس‌شناسی خلیج فارس (بندرعباس)، پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی ایران

³ دانشکده علوم زیستی، دانشگاه خوارزمی

⁴ مرکز اقیانوس‌شناسی خلیج فارس، بندرعباس

*مستول مکاتبات: mehrshadtaheri@yahoo.com

چکیده: امروزه اهمیت درآمدزایی از طریق گردشگری زیست‌محیطی بر کسی پوشیده نیست و یک اکوسیستم پاک و متنوع می‌تواند گردشگران زیادی را در هر منطقه به‌ویژه استان‌های دریایی به خود جذب کند. طی پنج دهه گذشته، زباله‌ها به‌عنوان یک نوع آلودگی مهم در آب‌های ساحلی شناخته شده‌اند که می‌توانند علاوه بر ایجاد نمای زشت ساحلی منجر به کاهش زی‌توده و تنوع زیستی به‌ویژه جانوران بنتوزی شده و به‌نوبه خود بر صنعت گردشگری محیط‌زیستی در شهرهای ساحلی در جهان تأثیر منفی بگذارند. گزارش شده است که حدود 1/6 میلیون گردشگر هر ساله از Great Barrier Reef کشور استرالیا بازدید می‌کنند که درآمد سالانه از گردشگری در این منطقه سه برابر درآمد صید ماهیان تجاری آن است. شهر بندرعباس بزرگترین شهر بندری در جنوب کشور است و این موضوع اهمیت حفاظت و پاکیزگی مناطق ساحلی را جهت جذب توریست و سرمایه‌گذار در بخش ورزش‌ها و تفریحات دریایی دوچندان می‌کند. در مطالعه حاضر، فراوانی و ترکیب زباله‌های رها شده در ساحل پارک ولایت بندرعباس با توجه به دستورالعمل، در مقیاس 100 متر طول ساحل مورد مطالعه قرار گرفته است. در مجموع 499 قطعه زباله جمع‌آوری شد. مواد پلاستیک/پلی استرنی بیشترین تعداد را با 297 قطعه (59/25 درصد) و پس از آن سفال/سرامیک با 63 (12/62 درصد) و کاغذ/کارتن با 43 قطعه (6/68 درصد) بیشترین نوع زباله را به خود اختصاص دادند. از دیگر انواع زباله‌ها می‌توان به تکه‌های لباس با 16 قطعه (3/20 درصد)، شیشه شکسته با 13 قطعه (2/60 درصد)، فلزات مستعمل با 8 قطعه (1/60 درصد) و تکه‌های چوب با 7 قطعه (1/40 درصد) نام برد. بر پایه تنوع و تعداد زباله‌های جمع‌آوری شده، نتایج نشان داد که فعالیت‌های تفریحی ساحلی و توریستی بیشترین نقش را در آلودگی ساحل داشته‌اند. در میان همه اقلام، پلاستیک‌های یک‌بارمصرف (هم پلاستیک‌های خرید و زباله و هم ظروف یک‌بارمصرف) و همچنین ته سیگارها (20 فیلتر مصرف شده) موادی خطرناک برای اکوسیستم ساحلی هستند که نیازمند توجه فوری و برنامه‌ریزی منظم برای جمع‌آوری زباله‌ها و فرهنگ‌سازی در راستای پاکیزگی بیشتر ساحل دریا است.

کلیدواژه‌ها: اکوتوریسم، تنوع زیستی، زباله، پلاستیک، ته سیگار، بندرعباس